

мовленнєвою та соціокультурною. Мовна компетенція включає мовні знання (лексичні, граматичні), мовленнєві вміння (фонетичні та орфографічні) і відповідні соціокультурні знання (країнознавчі та лінгвокраїнознавчі). Мовленнєва компетенція включає чотири види комунікацій: аудіювання, говоріння, читання і письмо. Компетенція у говорінні — це компетенція в діалогічному та монологічному мовленні.

Важливим у навчанні іноземній мові також є підготовка студентів до комунікативної компетенції, адже вона передбачає: отримання та створення різних типів повідомлень; застосування різних інструментів відповідно до потреб аналізу різних текстів та культурних феноменів; інтегрування лінгвістичних та інтерпретаційних знань і умінь у різних ситуаціях спілкування; апробування та застосування інтеркультурної функціональної грамотності та відповідних усвідомлених знань.

Артюх Т. М., канд. екон. наук,
професор кафедри страхування

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

Подальший розвиток України багато в чому залежить від рівня професійної підготовки спеціалістів, їх високої обізнаності у питаннях, які забезпечують бездоганне виконання покладених на них службових обов'язків. Важливою вимогою до змісту освіти є його відповідність посадовому рівню, функціональним завданням і обов'язкам майбутніх фахівців. Підвищення якості навчання напряму залежить від подальшого удосконалення його організації, яке повинно торкнутися всіх складових навчального процесу. Важливе значення у зв'язку із цим має досягнення оптимального співвідношення теорії і практики в змісті навчання. Це стосується і проведення семінарських і практичних занять з дисципліни «Страхові послуги», яка передбачає розгляд як теоретичного матеріалу, так і вирішення практичних завдань. На нашу думку, найкращого результату можна досягти не дотримуючись чіткого розподілу занять на семінарські і практичні, а поєднуючи їх елементи

в одному занятті. Кожне заняття повинно починатися з контролю присутності на ньому студентів. Це не проста формальність. Така перевірка з самого початку заняття налаштовує на серйозне до нього ставлення. Після цього викладач повинен нагадати студентам тему заняття і питання, які будуть розглянуті на ньому. Пройдена тема курсу дає викладачу право в будь-який час повернутися до неї на наступних заняттях. Проте, як і про інші вимоги, студенти повинні бути попереджені викладачем ще при першій зустрічі. Ця вимога сприяє постійному повторенню студентами пройденого матеріалу і кращому засвоєнню дисципліни в цілому. Важливе значення має також чіткий розподіл часу на кожний вид роботи на занятті. Але при цьому він може бути різним в окремих групах, так як рівень підготовки студентів у кожній групі може суттєво відрізнитись. На нашу думку, це може і повинно вплинути на співвідношення часу між окремими видами робіт. Залежно від рівня підготовки студентів питома вага теоретичних питань у плані проведення заняття буде не однакова. Але в усіх випадках не варто нехтувати питаннями теорії. Знання теоретичних основ допомагає практичному керівнику або спеціалісту творчо, а іноді і критично підходити до застосування будь-яких рекомендацій, методик. Важливою частиною навчання повинно бути ознайомлення студентів з основними нормативними матеріалами, типовими рішеннями, стандартами і вимогами. З наукових позицій оцінювання явищ, що відбуваються, узагальнення накопичених матеріалів, свого і чужого досвіду є основою для розвитку знань. Досвід проведення семінарських і практичних занять свідчить про те, що викладач, який проводить заняття зі студентами, обов'язково повинен мати чітко пророблений план проведення занять, який необхідно розписати в часі по видах запланованих робіт. Дотримання плану проведення занять є передумовою підвищення ефективності засвоєння студентами дисципліни. Дисципліна «Страхові послуги» базується на знаннях вже одержаних студентами при вивченні дисципліни «Страховання». Саме тому при проведенні семінарських і практичних занять повинен прослідковуватись зв'язок між ними. В умовах обмеження часу на аудиторну роботу зі студентами з даної дисципліни і перенесення акценту на їх самостійну роботу, необхідно також звернути увагу на підвищення значення контролю за повнотою і якістю самостійного засвоєння окремих тем і питань курсу.

Ще однією важливою вимогою щодо підвищення якості навчання є тісний зв'язок між викладачем, який читає лекції, і викладачем, який проводить семінарські і практичні заняття. Вони повинні працювати як одна команда, дотримуватись певних вимог і бути коректними у відносинах один до одного.

Бенч Л. Я., канд. екон. наук, доц., кафедра фінансів

СУЧАСНІ ПІДХОДИ У ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

Приєднання України до Болонського процесу вимагає змінити підходи до системи вищої освіти згідно вимог європейських країн. Болонський процес має для України не лише просвітнє та пізнавальне значення, а є засобом набуття нових ознак і формування системи високоякісних освітніх послуг. В умовах інтеграції та глобалізації вища освіта вимагає постійного поповнення новітніми матеріалами, запровадження сучасних технологій навчання з високим рівнем інформатизації навчального процесу.

Вивчення дисципліни «Фінанси» передбачає формування базових знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей функціонування фінансів на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи фінансової політики і розвитку фінансової системи. Засвоєні теоретичні знання студенти повинні застосовувати для вирішення конкретних практичних ситуацій, що дозволить сформувати необхідні професійні навички. Для вирішення цього завдання пріоритетну роль має використання у навчальному процесі активних методів навчання. При цьому роль студента трансформується із пасивного слухача до активного учасника навчального процесу.

Для активізації навчальної діяльності при вивченні дисципліни «Фінанси» використовуються проблемні лекції, тренінги, підготовка доповідей, міні-лекцій, ділові ігри, участь у дискусійних клубах та наукових конференціях.

Проведення проблемних лекцій дає змогу висвітлити теоретичні засади фінансів і відобразити особливості функціонування елементів фінансової системи на макро- і мікрорівнях, виявити сучасні проблеми та запропонувати шляхи їх вирішення. Лекції з використанням інтерактивних технологій дозволяють підви-